

ERNÆRINGSVANSKELIGHEDER OG KORNORDNING I SCHWEITZ

AF

K. J. Kristensen.

Det har sin Interesse nu da Krigen for Alvor begynder at kaste sine Skygger ind over Landet at se, hvorledes man i andre Lande bereder sig til at møde den kommende Tid. Problemerne er de samme. Den Maade man søger at løse dem i de store Træk ogsaa. Men netop derfor vil de Forskelligheder, der naturligvis paa mange enkelte Punkter er til Stede, indbyde til Sammenligning.

Blandt alle de neutrale Lande er Schweiz maaske det Land, som Ernæringsproblemet er stillet allerskarpest overfor. Med en Befolkning paa ca. 4 Millioner og et Brødkornareal paa ca. 78 000 ha er det klart, at Schweiz for den langt overvejende Del af sit Brødforbrug er henvist til Indførsel udefra, og at Hungersnøden truer i samme Øjeblik som Tilførslerne standser. Før Krigens Udbrud indførte Schweiz aarlig ca. 750 000 Tons Korn, hvoraf 423 000 Tons Hvede alene.

Dette Forhold har man selvfølgelig længe haft Øje for, og den nuværende Situation har da heller ikke

truffet Landet ganske uforberedt. I 1912, da Evropa paa et hængende Haar var ved at blive kastet ind i Krigen, blev Spørgsmaalet om Landets Forsyning i Tilfælde af en Stormagtskrig for Alvor taget op. Det viste sig da, at siden 1909 havde der selv naar Forraadene var størst, kun været Brød i Landet tilstrækkelig til et Par Maaneder. To Aar senere kom Krigen. Landets Kornforraad var nu betydelig større, kunde i hvert Fald strække til til et halvt Aar. Men en Del af disse Lagre laa dog paa udenlandske Lagerpladser. I de første Krigsaar stillede Tilførselsforholdene sig saa gunstigt, at man ikke behøvede at tære paa disse Forraad, men tværtimod kunde bringe dem yderligere i Vejret. Det skal saaledes anføres, at Indførselen, der som nævnt normalt andrager ca. 423 000 Tons Hvede, i 1916 forøgedes til 593 000 Tons.

Som Følge deraf har man hidtil kunnet klare sig uden Rationering. Men med 1917 begyndte Tilførselsvanskelighederne at melde sig for Schweiz som for andre Lande. Allerede det første Kvartal udviste en betydelig mindre Indførsel end normalt, og i Sommerens Løb standsede Tilførslerne saa godt som helt. Man blev da med ét stillet overfor den truende Udsigt til at skulle klare sig det kommende Aar igennem med Landets egen Høst i Forbindelse med de tilstedeværende Beholdninger, som allerede paa Grund af de formindskede Tilførsler var ved at blive stærkt reducerede. Den samlede schweitziske Kornhøst blev før Krigen anslaaet til ca. 2.9 Mill. Tons, i 1915 til 2.6 Mill. Tons, hvoraf imidlertid kun de 1.6 Mill. Tons var Brødkorn. Høstarealerne er ikke blevet væsentlig forøget siden, saa Høsten i Aar er ikke væsentligt større.

Af det samlede normale Brødkornsforbrug, ca. 6 Mill. Tons, kan Landets egen Høst altsaa kun dække $\frac{1}{4}$. Dette er Baggrunden for de meget indgribende Foranstaltninger, der nu er truffet ved Beslutning af Forbundsraadet af 2. August d. A. og en Række senere Bestemmelser, der slutter sig dertil.

Herefter er for det første alle Beholdninger og hele Høsten af Brødkorn beslaglagt af Kantonerne. Anvendelse til Opfodring forbudt undtagen under visse Betingelser til Fjerkræ og ligeledes al Anvendelse til industriel Brug undtagen med Militærdepartementets Bevilling til Fremstilling af uundværlige Næringsmidler. Køb og Salg af Brødkorn er forbudt, og til yderligere Garanti herimod er al Transport af Korn paa Jernbaner eller Dampskibe forbudt, med mindre skriftlig Tilladelse fra Kantonregeringen foreligger. Producenterne har kun Ret til indenfor de nøje fastsatte Grænser at anvende Brødkorn til eget Forbrug og til Saaning.

Producenterne er personlig ansvarlig for at Beholdningerne opbevares som de skal, at Indhøstningen foregaar uden Forsinkelse, at Kornet ikke ved Forsømmelighed lider Skade og at Aftærskningen finder Sted indenfor de fastsatte Tidsfrister. Efter Aftærskningen skal Beholdningerne anmeldes til Kommunen. Hemmelige Forraad beslaglægges uden Erstatning. Overtrædelser straffes med Bøder indtil 20 000 Fr. eller med indtil 3 Mdrs Fængsel, eventuelt begge Dele.

Kommunerne fører Kontrol med Aftærskningen og Opbevaringen og kan fastsætte de nødvendige Forskrifter herfor. De fører Bog over hver Producents Beholdninger og fører Kontrol med, at de ikke formindskes. Kantonerne træffer de nødvendige Foran-

staltninger for Anvendelsen af det indenfor deres Omraade avlede eller indførte Brødkorn. De modtager Indberetning fra Kommunerne om Høstens Udfald og indberetter Resultatet til det schweitziske Militærdepartement.

Det schweitziske Militærdepartement har den øverste Ledelse af hele Kornordningen og træffer de videre Bestemmelser vedrørende Beslaglæggelsen og Anvendelsen af det beslaglagte, og har tillige Ret til at udvide de ovennævnte Regler for Brødkornet til helt eller delvis ogsaa at gælde andet Korn, der kan anvendes til Brød. Det fastsætter tillige Højestepriser gældende franko Bestemmelsesstationen, dog paa Grundlag af Forbundets Monopolkompris.

Omsætningen af Saakorn reguleres ved særlige Bestemmelser, der træffes af Militærdepartementet i Forbindelse med Landbrugsministeriet.

I Modsætning til hvad Tilfældet er her i Landet har man altsaa i Schweiz lagt hele Kornordningen i Hænderne paa de allerede i Forvejen eksisterende centrale Forvaltningsmyndigheder og lokale Raad.

Med Hensyn til Havre, Byg og Majs forbyder Forbundsbeslutningen Anvendelse til industrielle Formaal uden Bevilling, med mindre det sker til Produktion af Næringsmidler. Enhver Producent skal indberette sin Avls Størrelse. Hemmelige Forraad beslaglægges af Kommunen. Kantonerne skal levere det nødvendige til Hærens Forsyning, og kan rekvirere Korn i det Omfang; de skal iøvrigt udstede Forskrifter, der indskrænker Forbruget det mest mulige og sørge for en ligelig Fordeling. De er forpligtet til at sørge for at Hesteholdere, der ikke selv avler tilstrækkeligt

Korn, bliver forsynet med Havre og kan med disse Formaal for Øje ligeledes udskrive Korn.

Handel med Foderkorn er tilladt direkte mellem Producent og Forbruger, men til Mellemandel kræves en Bevilling fra det schweitziske Militærdepartement, som kan gives til Forbund af Producenter eller Handlende, til Næringsmiddelfabrikanter og overhovedet kun til saadanne Personer og Firmæer, der tidligere regelmæssig har drevet Handel med Foderkorn. Bevillingen kan gøres afhængig af Overholdelsen af bestemte lokale Priser og kan til enhver Tid tilbagekaldes. Det schweitziske Militærdepartement kan sammen med Landbrugsministeriet indskrænke Handelen yderligere eller midlertidig helt forbyde den. For Havre, Byg og Majs er der ligesom for Brødkorn fastsat Maksimalpriser.

Som tidligere nævnt gav Forbundsbeslutningen af 2. Aug. Militærdepartementet Ret til helt eller delvis at udstrække Reglerne om Beslaglæggelse af Brødkorn til ogsaa at gælde Byg, Havre og Majs. Denne Ret er benyttet ved Bestemmelsen af 25. Aug. angaaende Beslaglæggelsen af Korn og Anvendelse af det beslaglagte samt Kornproducenternes Forbeholdsret. Herefter er hele Høsten af de nævnte Kornsorter med Fradrag af Saasæd beslaglagt. Af det beslaglagte Havre skal Kommunerne have Ret til at forbeholde sig 800 kg pr. Hest og 50 % af Resten. Det øvrige holdes til Raadighed for Ernæringscentralkontoret; af Byg skal 40 % holdes til Raadighed, dog med nogen Lempelse for Egne, hvor Byg anvendes til Brødkorn. Den Del af Høsten, som Kommunen ikke er pligtig at aflevere, kan Producenterne iøvrigt frit anvende i egen

Bedrift, for saa vidt Udskrivning til de tidligere nævnte Formaal ikke skal finde Sted. Salg af Korn kan derimod kun ske til Kommunen.

For det Korn der afleveres fastsættes følgende Maksimalpriser. Hvede og Rug 64 Fr., Byg 60 Fr., Havre 58 Fr., alt pr. 100 kg, frit paa nærmeste Bane-station for sunde, behørigt rensede og tørre Varer, alt-saa en ganske overordentlig høj Pris, der gør Kornavl afgjort langt mere rentabel end Kvægavl og Mælkeri-drift. For Handelen med Saasæd gælder en særlig Regulering, der indenfor Kommunen søger at hindre, at Saasæd afhændes til andet Brug, derved at enhver der afgiver Saasæd skal modtage Kvittering derfor og indsende den til Kommunen, for at faa den fradraget i sin Leveringspligt. Handelen udenfor Kommunen er lagt i Hænderne paa bestemte Selskaber, særlig For-eninger til Indkøb af Saasæd, Planteavlsforeninger og Landboforeninger, der er pligtige til at føre forskrifts-mæssige Bøger over Køb og Salg. For Saasæd er Maksimalpriserne fastsat til 71 Fr. for Hvede og Rug, 69 Fr. for Byg og 68 for Havre for velrenset Saasæd, noget mindre for urensede Varer.

Ved Forbundsraadets Beslutning af 25. August blev endelig Brødkortsystemet besluttet indført fra 1. Okt. Hver Indbygger har Ret til 250 gr Brød daglig og 500 gr Mel maanedlig. Det schweitziske Militær-departement har Ret til at ændre Rationen efter de til enhver Tid tilstedeværende Forraad og efter Korn-tilførslerne. For haardtarbejdende og for mindrebemid-lede bliver den daglige Ration forhøjet med 100 gr. Hvilke Klasser af Personer, der herefter har Ret til Tillægskort, fastsættes af Forbundsbrødkontoret. Pro-

ducenter, der dækker deres hele Forbrug af egen Avl, faar ikke Brød- eller Melkort. De har Ret til at beholde indtil 135 kg Brødkorn pr. Individ, hvad der er betydeligt mere end Kortene giver Ret til. Folk, der bager selv, kan faa Brødkort ombyttet med tilsvarende Melkort. Smaabrød, ogsaa Konditorkager, gaar ind under Brødkortene.

Man lægger her Mærke til, at mindrebedemidlede uden Hensyn til Beskæftigelsesens Art har Ret til Til-lægskort. Herved kan der i mange Tilfælde bødes paa den lille Normalration, og man opnaar, at Adgan-gen til det billigste Næringsmiddel for den ubemidlede Del af Befolkningen indskrænkes i mindst muligt Om-fang.

Med disse Rationer mener man at kunne naa igennem til næste Høst med de forhaandenværende Forraad og indeværende Aars Avl. Paa den anden Side vil saa ogsaa Forraadene være udtømte, og man har derfor ogsaa maattet tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvordan man skal kunne klare sig igennem det følgende Høstaa i Tilfælde af, at Tilførslerne fremdeles udebliver, hvad der i Øjeblikket er stor Udsigt til. Med Sikkerhed kan der i hvert Fald kun regnes med Landets egen Høst. Hed Henblik herpaa har Forbundsraadet ved Beslutning af 3. Sept. truffet Bestem-melser, der sigter til at udvide Brødkornarealet, Vinter-sædarealerne. Efter indgaaende Undersøgelser kom man til det Resultat, at disse i Aar lod sig udvide med 50 000 ha. Det schweitziske Militærdepartements Meddelelse siger „kun 50 000 ha“, hvad der ogsaa er fuldt berettiget med Henblik paa Behovet, men ser man hen til, at Arealet i Aar kun var ialt ca. 78 000

ha, da er det en overordentlig stor Udvidelse. Forbundsraadets Beslutning fastsætter denne Forøgelse og fordeler den paa Kantonerne efter de fastslaaede Muligheder for Udvidelse, idet den samtidig foreskriver, at det samlede Kornareal intet Steds maa formindskes. Heller ikke Kartoffelarealet maa Forøgelsen gaa ud over. Naar Staten saaledes foreskriver, hvad Landmændene skal dyrke, maa den selvfølgelig garantere en god Pris. Staten garanterer derfor en Mindstepris, der for Høst 1918 er fastsat til 50 Fr. for Brødkorn 45 Fr. for andet Korn og for Høst 1919 til henholdsvis 45 og 40 Fr. For at sikre Gennemførelsen af denne Udvidelse meddeles det endvidere i pæne Vendinger, at skulde en Kanton, en Kommune eller et Distrikt forsømme sine Pligter i den Retning, vil der blive saa meget mindre Brødkorn anvist til det paagældende Omraade. Naar man allerede nu er nede paa en Ration endvidere af 250 gr, véd Folk, hvad det vil betyde. Kantonerne fordeler Forøgelsen af Arealet paa Kommunerne og disse fordeler det paa Producenterne.

Kantoner og Kommuner har Ret til at træffe alle nødvendige Bestemmelser og Foranstaltninger til Gennemførelse af Udvidelsen. F. Eks. kan dyrkelig Jord, der ligger hen eller dyrkes slet, overgives til Kommunen, Andelsselskaber, almennyttige Institutioner eller private til Benyttelse til Kornavl. Beboerne kan beordres til at hjælpe hinanden, ligesom Maskiner, Redskaber og Arbejdsdyr kan rekvireres og anvendes.

Det schweitziske Militærdepartement organiserer sammen med Kantonregeringerne et Belærings- og Oplysningsarbejde. Det har Myndighed til at udstede Forskrifter for Tilvejebringelsen af det nødvendige An-

tal Arbejdere. Det kan tillige i Almindelighed eller i enkelte Tilfælde overgive Indehavere af større industrielle Bedrifter og Anstalter bestemte Arealer til Dyrkning. Det kan endvidere opstille Forskrifter for Kantonernes og Forbundets gensidige Hjelpepligt, og yde Understøttelse til Kantoner og Kommuner, særlig i Form af Laan.

En stor Konference af det schweitziske Landbrugs førende Mænd var samlet den 30. August og gav disse Foranstaltninger deres Tilslutning. De Betæneligheder, der ytrede, gjaldt særlig Mangelen paa Arbejds-kraft, særlig Tilstrømningen af Landbrugets Arbejds-kraft til Ammunitionsfabrikerne.